

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра журналістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

2018 р.

Робоча програма навчальної дисципліни
ІНФОРМАЦІЙНЕ ТЕЛЕБАЧЕННЯ
(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____
Галузь знань _____ 06 «Журналістика» _____
Спеціальність _____ 061 «Журналістика» _____
Освітня програма _____ Журналістика _____
Спеціалізація _____ Журналістика _____
Вид дисципліни _____ за вибором _____
Факультет _____ філологічний _____

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою філологічного факультету

“22” червня 2018 року, протокол № 11

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Снурнікова Ю. М. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Програму схвалено на засіданні кафедри журналістики.

Протокол від “13” червня 2018 року № 13.

Завідувач кафедри журналістики

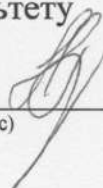

_____
(підпис)

Хавкіна Л. М.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією філологічного факультету.

Протокол від “21” червня 2018 року № 5.

Голова методичної комісії філологічного факультету

_____
(підпис)

Гноєва Н. І.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Інформаційне телебачення» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки

бакалаврів

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму 06 «Журналістика»

спеціальності 061 «Журналістика»

спеціалізації журналістика

1. Опис навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є специфіка журналістської творчості на інформаційному телебаченні, технологія виробництва новинарного продукту.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. Специфіка інформаційного мовлення
2. Технологія інформаційного виробництва

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення студентів зі специфікою телеінформації, теоретичними засадами та стандартами інформаційного мовлення, принципами організації новинарного телевиробництва, поглиблення та розширення знань з етики новинарної тележурналістики; набуття ними комплексного розуміння сучасного телевізійного процесу та розподілу професійних ролей на інформаційному ТБ; оволодіння первинними навичками створення інформаційних повідомлень та розгорнутих репортажів, набуття уявлення про планування знімального процесу, верстки та видачі в ефір телеінформації.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- розглянути базову термінологію, об'єкти та суб'єкти інформаційної тележурналістики, роль і функції сучасної телеінформації;
- ознайомити із засадами функціонування інформаційного сектору телебачення, особливостями організації та управління новинарним телевиробництвом в державному та комерційному секторах;
- розглянути структуру сучасної служби новин та конвергентного ньюзруму, принципи їх організації та функціонування;
- схарактеризувати статус журналіста-інформаційника (репортера, стрингера), окреслити його соціальні функції;
- розглянути склад журналістського колективу служби теленовин, професійні та посадові обов'язки, роль кожного з них у створенні телепрограми, принципи взаємодії в колективі;
- дати комплексне уявлення про сучасну проблематику теленовин, тематичну спеціалізацію репортера (політичну, економічну, соціальну, культурну тощо);
- дати уявлення про жанрову специфіку телевізійних новин;
- ознайомити з методами збирання та обробки відеоінформації, принципами взаємодії із ньюзмейкерами, учасниками та очевидцями подій в умовах високої оперативності, способи формування власної мережі контактів;
- познайомити з технологією зйомки та підготовки до ефіру телеінформації;

- надати знання про структуру телевізійного репортажу, його інтертекстуальну природу, закони композиції інформаційного твору;
- виробити у студентів уміння працювати з інформаційними приводами, фактами й оціночними судженнями та адекватно використовувати їх в інформаційних телеповідомленнях;
- дати уявлення про критерії оцінки та методи критичного аналізу сучасних інформаційних телевізійних творів;
- сформувати у студентів власний фаховий досвід щодо створення новинарних повідомлень та самостійних телерепортажів, побудови власної ньюзмейкерської мережі та ефективного застосування набутих навичок з новинарної тележурналістики в майбутній професійній діяльності.

1.3. Кількість кредитів

Складає 4 кредити.

1.4. Загальна кількість годин

120 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни «Інформаційне телебачення»
Нормативна
Денна форма навчання
Рік підготовки
2-й
Семестр
4-й
Лекції
48 год.
Практичні, семінарські заняття
16 год.
Самостійна робота
56 год.
Контрольна робота
1 год.
Шкала оцінювання
Чотирирівнева (іспит)

1.6. Фахові компетентності

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

знати:

- ФК 1. визначення основних категорій і понять курсу, об'єкти та суб'єкти інформаційної тележурналістики, природу та функції сучасної телеінформації;
- ФК 2. особливості функціонування інформаційного сектору телебачення, структуру сучасної служби новин, принципи організації та управління новинарним телевиробництвом у державних та приватних телекомпаніях;
- ФК 3. принципи організації та функціонування конвергентного ньюзруму;
- ФК 4. склад журналістського колективу служби новин, роль кожного з них у створенні телепрограми, принципи взаємодії в колективі;
- ФК 5. роль, професійні та посадові обов'язки репортера служби новин;

- ФК 6. журналістські спеціалізації на інформаційному телебаченні, особливості роботи та обов'язки спецкорів, власкорів, позаштатних кореспондентів, стрингерів, інвестигейторів;
- ФК 7. сучасну проблематику та жанрову специфіку телевізійних новин;
- ФК 8. джерельну базу інформаційної тележурналістики, принципи взаємодії з ньюзмейкерами, учасниками та очевидцями подій;
- ФК 9. методи роботи з відеоінформацією, принципи використання фактів, експертних оцінок та суджень у телевізійному творі;
- ФК 10. особливості роботи знімальної групи служби новин на місці події;
- ФК 11. структуру телевізійного репортажу, закони композиції інформаційного твору, стилістичні особливості новинарного повідомлення;
- ФК 12. технологію створення щоденної інформаційної телепрограми, принципи планування та верстки теленовин, основні етапи підготовки випуску до ефіру;
- ФК 13. професійні стандарти інформаційного мовлення;
- ФК 14. етико-правові норми новинарної тележурналістики;
- ФК 15. професійні права, обов'язки та ризики журналістів-новинарків у сучасних українських реаліях;
- ФК 16. критерії оцінки якості та професійності сучасних інформаційних телевізійних творів;
- ФК 17. проблеми та болючі питання сучасної інформаційної тележурналістики.

Уміти:

- ФК 18. самостійно та вільно орієнтуватися в теоретико-методологічних та практичних аспектах інформаційної тележурналістики;
- ФК 19. професійно оперувати термінами, поняттями та ключовими категоріями з курсу;
- ФК 20. застосовувати отримані теоретичні знання на практиці;
- ФК 21. орієнтуватись у поточних подіях, виокремлювати головне та другорядне з подієвої картини дня, оцінювати та зіставляти події;
- ФК 22. відшукувати цікаві факти, помічати незвичні явища, визначати інформаційні приводи, коректно працювати з джерелами інформації, виявляти рівень критичного мислення під час перевірки даних;
- ФК 23. швидко домовлятися про інтерв'ю з експертами, учасниками та очевидцями подій;
- ФК 24. налагоджувати зв'язки, підтримувати контакти, створювати власну ньюзмейкерську мережу;
- ФК 25. розрізняти факти й оціночні судження та адекватно використовувати їх в інформаційних телеповідомленнях, дотримуватися балансу думок;
- ФК 26. моделювати інформаційні повідомлення та репортажі у форматі теленовин, планувати та верстати випуск інформаційної програми в режимі високої оперативності;
- ФК 27. працювати в команді, знаходити порозуміння з колегами у творчій групі, орієнтуватись у надзвичайних ситуаціях та обставинах; спиратись у роботі на професійні стандарти та керуватись морально-етичними нормами інформаційної тележурналістики;
- ФК 28. орієнтуватись у проблемному полі сучасної інформаційної тележурналістики, залучатися до проблемних дискусій з етико-правових та професійних питань тележурналістики на сторінках фахових видань, Інтернет-сайтів, ініціювати дискусії серед професійної спільноти в соціальних мережах;
- ФК 29. ефективно застосувати набуті навички з новинарної тележурналістики під час проходження практики в інформаційній службі телеканалу та в майбутній професійній діяльності на телебаченні.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Специфіка інформаційного мовлення

Тема 1. Природа та функції телевізійної інформації

Роль інформації на сучасному телеекрані.

Соціальна місія інформаційного телебачення.

Природа інформаційного журналістського твору і тексту.

Тема 2. Базові поняття інформаційної тележурналістики

Факт як основа інформаційного журналістського твору.

Поняття «інформаційний привід».

Поняття «інформаційний образ».

Поняття «подія».

Поняття «тема».

Тема 3. Джерельна база інформаційної тележурналістики

Джерела інформації.

Право тележурналістів на відкрите збирання інформації.

Обмеження прав тележурналіста на отримання та використання інформації.

Процедура акредитації.

Тема 4. Програма новин як типова форма телеінформації

Природа теленовин.

Використання маніпулятивних технологій у теленовинах.

Жанрова парадигма теленовин.

Репортаж як найдосконаліший формат подачі інформації в теленовинах.

Драматургія телерепортажу.

Розділ 2. Технологія інформаційного виробництва

Тема 1. Організація інформаційного телевиробництва

Статус новин на телеканалі як головного іміджевого продукту. Національні та регіональні новини.

Організація роботи об'єднаного (конвергентного) ньюзруму.

Комп'ютеризація сучасного новинарного телевиробництва.

Дійові особи в кадрі та за кадром телевізійної служби новин.

Тема 2. Технологія створення щоденної інформаційної програми

Етапи роботи над випуском.

Драматургія програми новин на сучасному телеекрані.

Стилістичні особливості інформаційних телепрограм.

Тема 3. Стандарти інформаційного мовлення

Засади професійності новинарного виробництва.

Стандарт оперативності.

Стандарт точності.

Стандарт достовірності.

Стандарт відокремлення фактів від оціночних суджень журналіста.

Стандарт повноти подачі інформації.

Стандарт балансу думок.

Стандарт простоти подачі інформації.

Тема 4. Етико-правові норми новинарної тележурналістики

Поняття про журналістську етику та основи професійної моралі.

Етика роботи з джерелами інформації.

Етика взаємин із героями матеріалів.

Етика висвітлення специфічних тем.

Специфіка висвітлення судових процесів.

Робота тележурналіста в режимних закладах.

Відмова від певних видів інформації.

Етика взаємин із колегами.

Соціальна позиція репортера.

Практика закріплення морально-етичних норм у редакційних кодексах та «фірмових стандартах» служб новин.

Тема 5. Практика судових позовів до редакцій новин та репортерів

Професійні ризики у висвітленні телебаченням судових процесів.
Служби новин як відповідачі та позивачі.

Тема 6. Проблемні «зони» інформаційного мовлення

Проблема реклами, «джинси», пропаганди та заангажованості в теленовинах.

Редакційна політика.

Подолання цензури.

Проблема доступу до інформації в Україні та світі.

Проблема державного регулювання інформаційного мовлення.

Дієвість та ефективність інформаційних журналістських матеріалів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Специфіка інформаційного мовлення						
Тема 1. Природа та функції телевізійної інформації						
Тема 2. Базові поняття інформаційної тележурналістики						
Тема 3. Джерельна база інформаційної тележурналістики						
Тема 4. Програма новин як типова форма телеінформації						
<i>Разом за розділом 1</i>	50	18	6	0	0	19
Розділ 2. Технологія інформаційного виробництва						
Тема 1. Організація інформаційного телевиробництва						
Тема 2. Технологія створення щоденної інформаційної програми						
Тема 3. Стандарти інформаційного мовлення						
Тема 4. Етико-правові норми новинарної тележурналістики						
Тема 5. Практика судових позовів до редакцій новин та репортерів						
Тема 6. Проблемні «зони» інформаційного мовлення						
<i>Разом за розділом 2</i>	70	30	10	0	0	37
Усього годин	120	48	16	0	0	56

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Базові поняття інформаційної тележурналістики	1
2	Джерельна база інформаційної тележурналістики	2
3	Програма новин як типова форма телеінформації	4
4	Технологія створення щоденної інформаційної програми	2
5	Стандарти інформаційного мовлення	3
6	Етичні норми новинарної тележурналістики	3
7	Проблемні «зони» інформаційного мовлення	1

Разом	16
--------------	-----------

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	Форма контролю
1	Природа та функції телевізійної інформації	2	Усне опитування
2	Базові поняття інформаційної тележурналістики	4	
3	Джерельна база інформаційної тележурналістики	5	
4	Програма новин як типова форма телеінформації	8	Письмова робота – аналіз випуску/сюжету
5	Організація інформаційного телевиробництва	5	Письмова робота: верстка випуску новин (сценарій)
6	Технологія створення щоденної інформаційної програми	8	
7	Стандарти інформаційного мовлення	7	Письмові роботи: аналіз медіа-текстів
8	Етичні норми новинарної тележурналістики	7	
9	Практика судових позовів до редакцій новин та репортерів	5	Групове обговорення, усне опитування
10	Проблемні «зони» інформаційного мовлення	5	Усне обговорення (семінар із доповідями)
Разом		56	

6. Індивідуальні завдання

немає

7. Методи навчання

Лекції, практичні заняття (із застосуванням інтерактивних методів: дискусії, рольових та імітаційних ігор), і самостійна робота студента (спостереження, опитування, аналіз, синтез, моделювання, вивчення першоджерел, виконання письмових творчих завдань).

8. Методи контролю

Підсумковий контроль у формі іспиту.

Проміжні: усні опитування (від 1 до 5 балів: незадовільно, задовільно, вичерпно), письмові роботи (критичний аналіз випуску новин або інформаційного сюжету, аналіз мейнстріму на предмет порушення професійних стандартів та етики, по 10 балів), проектно-сценарна робота «Верстка випуску новин» (20 балів).

Критерії оцінювання самостійних письмових робіт.

Письмова робота «Критичний аналіз випуску новин/інформаційного сюжету».

Студент повинен описати інформаційну програму або її частину (суспільно-політичну, випуск новин, окремих сюжет). Мета роботи: навчитися критично сприймати інформаційні тексти різної тематики і проблематики як наратив, тобто спеціальне повідомлення про подію, персону, явище. Зокрема він повинен розкрити такі аспекти: структура повідомлення; канал повідомлення; власник медіаканалу; репутація медіаканалу; автор наративу; погляд, з якого розкрито тему; аудиторія; персонажі; герої оповіді; жанр; мова; середовище; можливість перевірки з інших джерел; місце в сітці телефіру або в новинарній програмі; інформаційне обрамлення; ступінь суб'єктивності в повідомленні, характер і напрямок коментування; маніпулятивні прийоми повідомлення; які ціннісні установки формує дане повідомлення; чий інтереси підтримує це повідомлення; тактики медіакритичного сприйняття інформаційного повідомлення (на прикладі аналізованого медіатексту).

Обсяг роботи: 1-2 сторінки.

Оцінка за роботу: 10 балів.

10 балів студент отримує, якщо повно, розгорнуто, логічно, послідовно розкриває усі завдані аспекти, робота виконана самостійно, творчо, без плагіату, відповідним чином прокоментована.

7-8 балів студент отримує, якщо робота в цілому виконана повно, але з деякими неточностями, майже всі аспекти прокоментовані, робота виконана самостійно.

5-6 балів студент отримує, якщо в роботі розкрито найменше половину заявлених аспектів, вони слабо прокоментовані, робота виконана не цілком самостійно, зі значною кількістю запозичених джерел та думок.

1-4 бали студент отримує, якщо робота виконана поверхово, більшість аспектів не розкрито або розкрито неповно, робота не містить послідовних коментарів та ґрунтується здебільшого на запозичених джерелах та думках.

0 балів студент отримує за невиконання роботи або якщо робота містить поверхневий, примітивний частковий аналіз заявлених аспектів без відповідного коментаря і має несамостійний характер.

Проектно-сценарна робота «Верстка випуску новин» (сценарій).

Мета роботи: навчитися аналізувати інформаційне поле подій, верстати випуск новин за законами жанру. Студенти поділяються на команди, кожна група працює над одним проектом. У команді студенти повинні проаналізувати поточні події, інформаційні приводи, визначити головні теми дня, відобразити їх у блоках і сценарії випуску новин у цілому. Орієнтуючись на цільову аудиторію своєї умовної телестудії, знайти оригінальну ідею для подання матеріалу. Скласти сценарій у завданих хронометражних рамках. Також розробити назву передачі, логотип, фірмовий стиль, заставки. Проект виноситься на презентацію в окремому груповому семінарі.

Обсяг роботи: режисерський сценарій випуску новин до 10 сторінок.

Оцінка за роботу: 20 балів.

20 балів студенти отримують, якщо повно, розгорнуто, логічно, грамотно складено сценарій випуску, робота виконана самостійно, творчо, без плагіату та штамтів, випуск є цілісним, логічним, запропоновані теми актуальні, жанр їх подачі відповідає масштабу та значущості події, анонси та підводки добре структуровані, лаконічні, точні, усі складові проекту синхронізовані, стилістично та ідейно узгоджені, проект грамотно й виразно презентовано в аудиторії.

15 балів студенти отримують, якщо робота в цілому виконана повно, але з деякими неточностями (упущеннями, втратою структурних чи логічних зв'язків), випуск є цілісним, логічним, запропоновані теми актуальні, аргументовані, жанр їх подачі відповідає масштабу та значущості події, анонси та підводки лаконічні, точні, складові проекту стилістично узгоджені, проект виразно й аргументовано презентовано в аудиторії.

10 балів студенти отримують, якщо сценарій випуску новин містить логічні та структурні вади, не всі тематичні блоки охоплені, а теми висвітлені, сюжети різнорідні, не пов'язані між собою форматно чи стилістично, анонси та підводки слабкі й невиразні, сам проект презентований достатньо грамотно й аргументовано.

5 балів студенти отримують, якщо проект виконано поверхово, він містить серйозні логічні та структурні вади, слабо охоплює ключові тематичні ніші, сюжети різнорідні, не пов'язані між собою логічно, форматно чи стилістично, анонси та підводки погано структуровані й сформульовані, сам проект презентований невиразно, без належних коментарів і пояснень.

0 балів студенти отримують за невиконання проекту або якщо він виконаний, але взагалі не може претендувати на повноцінний, цілісний, добре структурований сценарний матеріал, форматно та стилістично синхронізований, виявився стереотипним за типом верстки, не витримує критики щодо актуальності відібраних матеріалів, складений неохайно, презентований невиразно.

Письмові роботи: аналіз медіа-текстів на предмет порушення професійних стандартів та етики.

Мета роботи: навчитися критично осмислювати інформаційні тексти різної тематики і проблематики, виявляти вади медіатекстів та їх маніпулятивну природу. Зокрема студент повинен проаналізувати інформаційний сюжет (повідомлення) на предмет порушення професійних стандартів та етичних норм журналістики: достовірності, точності, збалансованості, безоціночності, простоти подачі інформації тощо. Вміти виявити порушення таких норм, як: захист прав неповнолітніх, оприлюднення імен жертв нещасних випадків та злочинів, публікація матеріалів шокуючого змісту чи шкідливих для суспільної моралі тощо. Диференціювати компетентність спікерів (експертів, свідків) в інформаційних повідомленнях, потенційні можливості перевірки поданої інформації за іншими джерелами. У підсумку студент має критично осмислити якість аналізованого матеріалу та шляхи виправлення помилок у медіатексті.

Обсяг роботи: 1-2 сторінки.

Оцінка за роботу: 10 балів.

10 балів студент отримує, якщо повно, розгорнуто, логічно, послідовно розкриває усі завдані аспекти, робота виконана самостійно, творчо, без плагіату, відповідним чином прокоментована.

7-8 балів студент отримує, якщо робота в цілому виконана повно, але з деякими неточностями, майже всі аспекти прокоментовані, робота виконана самостійно.

5-6 балів студент отримує, якщо в роботі розкрито меншу частину заявлених аспектів, вони слабо прокоментовані, робота виконана не цілком самостійно, зі значною кількістю запозичень.

1-4 бали студент отримує, якщо робота виконана поверхово, більшість аспектів не розкрито або розкрито неповно, робота не містить послідовних коментарів та ґрунтується здебільшого на запозичених умовиводах.

0 балів студент отримує за невиконання роботи або якщо робота містить поверхневий, примітивний частковий аналіз заявлених аспектів без відповідного коментаря і має несамостійний характер.

Підсумковий контроль проводиться у формі письмового іспиту (денне/заочне відділення).

Питання для підсумкового контролю

1. Роль, задачі та соціальні функції інформаційного ТБ.
2. Основні професійні стандарти інформаційного мовлення.
3. Стандарт оперативності подачі інформації.
4. Жанри інформаційного телебачення: їх основні відмінності від аналітичної та художньої публіцистики.
5. Стандарт точності подачі інформації.

6. Межі та норми висвітлення приватного життя в теленовинах. «Модель 4-х вікон».
7. Структурні елементи телевізійного репортажу та основні принципи їх поєднання.
8. Особливості використання архіву в теленовинах.
9. Незаконні прийоми та методи у процесі збирання інформації.
10. Поняття «відеозамітка» та «усне повідомлення». Основні відмінності, вимоги до хронометражу, послідовність подання інформації.
11. Принципи виправлення помилок у теленовинах.
12. Етичні норми журналіста-інформаційника, які сьогодні порушуються найчастіше.
13. Формально-змістовні відмінності між прямим включенням та прямим репортажем.
14. Стандарт повноти (вичерпності) інформації.
15. Принципи підготовки матеріалів про обвинувачуваних, неповнолітніх, жертв злочинів та катастроф.
16. Підводка» в телевізійному репортажі. Її визначення, структура, інформаційне наповнення, основні принципи написання.
17. Основні засади стандарту балансу думок. Принципи добору експертів для коментування фактів і подій.
18. Принципи захисту журналістом власних джерел інформації. Посилання на анонімні джерела в телеефірі.
19. Різновиди телевізійних репортажів. Їх стисла характеристика.
20. Стандарт відокремлення фактів від коментарів та оцінок журналіста.
21. Жанр виступу та його відмінності від інтерв'ю.
22. Стандарт балансу думок та способи подолання відмови від коментаря для його дотримання.
23. Стилiстика інформаційних повідомлень.
24. «Стенд-ап» у телевізійному репортажі та принципи його виправданого включення в текст репортажу.
25. Механізми дотримання стандарту достовірності при використанні інформаційних джерел з мережі Інтернет.
26. Принципи використання бліц-опитувань та різних соціологічних даних з точки зору балансу думок.
27. Синхрон у телевізійному репортажі та принципи його виправданого включення в текст репортажу.
28. Стандарт достовірності інформації.
29. Суперечність «джинси» етичним нормам журналістської професії.
30. Жанр інтерв'ю та його подвійна роль у теленовинах. Типи інтерв'ю.
31. Стандарт простоти подачі інформації.
32. Дійові особи в кадрі та за кадром телевізійної служби новин.
33. Принципи поєднання звуку та відео в інформаційному сюжеті з огляду на стандарт точності.
34. Ступінь відповідальності репортера за подані в ефір матеріали.
35. Інформація в телеефірі, що потребує найретельнішої перевірки.
36. Явище «офф рекордз» в інформаційній журналістиці.
37. Природа телевізійної інформації.
38. Факт як основа інформаційного журналістського твору.
39. Поняття «інформаційний привід».
40. Інформаційний образ як комунікативна категорія.
41. Джерельна база журналіста-новинкаря.
42. Поняття «офіційні» та «неофіційні» джерела. Ньюсмейкери.
43. Процедура доступу репортерів на засідання державних органів, виборчих комісій, підприємства та режимні установи.
44. Телевізійні новини як типова форма телеінформації і головна програма телеканалу.
45. Організація сучасного інформаційного телевиробництва.
46. Можливості сучасної знімальної та монтажної техніки.
47. Технологія створення щоденної інформаційної програми. Критерії відбору подій у випуск та його структура.
48. Регіональні та національні теленовини: відмінності в організації виробництва та драматургії.
49. Стилiстичні особливості інформаційних телепрограм.
50. Взаємозв'язок етики та права в інформаційній тележурналістиці.
51. Етика висвітлення кримінальних справ, сексуальних злочинів, суїциду.
52. Специфіка висвітлення судових процесів у теленовинах.

53. Відмови від якого роду матеріалів у теленовинах вимагає професійна етика.
54. Редакційні кодекси та «фірмові стандарти» служб новин.
55. Практика судових позовів до редакцій новин та репортерів
56. Державного регулювання інформаційного мовлення.
57. Жанрова типологія новинарної телепрограми.
58. Порушення яких норм професійної етики може призвести до притягнення тележурналіста до правової відповідальності.
59. Порушення яких норм професійної етики може заподіяти морально-психологічну шкоду людям.
60. Принципи взаємодії репортера та оператора на місці події. Специфіка зйомки прес-конференцій, брифінгів, круглих столів, урядових засідань, сесій.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота					Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1		Розділ 2					
(Т1–3) Усне опитування	Т4 Письмова робота (аналіз випуску/ сюжету)	Т1–2 Письмова робота: верстка випуску новин (сценарій)	Т3–4 Письмові роботи: аналіз медіа- текстів	Т5–6 Усне обговорення (семінар із доповідями)	60	40	100
5	10	20	10+10	5			

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

Критерії оцінки знань студента на іспиті:

- **«відмінно» (35-40)** – студент глибоко засвоїв теоретичний матеріал, знає зміст розділів, логічно організовує інформацію, грамотно викладає свої думки; володіє практичними знаннями, вміє робити глибокі аналітичні висновки;
- **«добре» (21-34)** – студент засвоїв теоретичний матеріал, знає зміст розділів, не досить повно аргументує свої судження, допускає порушення логічності й послідовності викладу матеріалу, неточно вживає терміни;
- **«задовільно» (11-20)** – студент поверхово засвоїв теоретичні знання, орієнтується в змісті розділів, не переконливо аргументує свої судження, частково оперує ключовими поняттями, мова відповіді містить багато помилок;
- **«незадовільно» (0-10)** – студент не знає навчальний матеріал розділів, не дотримується логічності викладу думок, неправильно дає відповіді на поставлені питання,

робить неточні висновки, не володіє практичними знаннями, мова відповіді містить багато помилок.

10. Рекомендована література

Основна література

1. Вартанов А.С. Актуальные проблемы телевизионного творчества: На телевизионных подмостках : учеб. пособие / Анри Вартанов ; Гос. ин-т искусствознания. – М., 2003.
2. Дмитровський З.Є. Телевізійна журналістика : Матеріали для вивчення основ тележурналістики / З.Є. Дмитровський. – Львів : ПАІС, 2006.
3. Зверева Н.В. Школа регіонального тележурналіста : учеб. пособие / Н.В. Зверева. – М. : Аспект Пресс, 2004.
4. Ким М.Н. Новостная журналистика : Базовый курс : Учебник / М. Н. Ким. – СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2005.
5. Ким М.Н. Технология создания журналистского произведения / Ким М.Н. – СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2001.
6. Князев А. Основы тележурналистики и телерепортажа : учеб. пособие / Александр Князев. – Бишкек : КРСУ, 2001.
7. Кузнецов Г.В. Так работают журналисты ТВ / Г.В. Кузнецов ; Ин-т повыш. квалиф. работников телевидения и радиовещания ; Моск. гос. ун-т им. М. В. Ломоносова. Ф-тет журналистики. – 2-е изд., перераб. – М. : МГУ, 2004.
8. Кузнецов Г.В. ТВ-журналистика: критерии профессионализма / Г.В. Кузнецов. – М. : РИП-холдинг, 2004.
9. Куляс І. Ефективне виробництво теленовін: стандарти інформаційного мовлення. Професійна етика журналіста-інформаційника : практичний посібник для журналістів / Ігор Куляс, Олександр Макаренко. – К. : Інтерньюз Україна, 2006.
10. Лазутина Г.В. Профессиональная этика журналиста : учеб. пособие по журналистике / Г.В. Лазутина. — М. : Аспект Пресс, 1999.
11. Летуновский В.П. Телевизионный журналист в прямом эфире : учеб. пособие / В.П. Летуновский. – СПб. : С.-Петербург. гос. ун-т, 2004.
12. Лукина М.М. Технология интервью : учеб. пособие / Мария Лукина. – М. : Аспект Пресс, 2003.
13. Пескин А.Е. Мировое вещательное телевидение : Стандарты и системы : справочник / А.Е. Пескин, В.Ф. Труфанов. – М. : Горячая линия – Телеком, 2008.
14. Ситников В. П. Техника и технология СМИ : печать, телевидение, радиовещание / [В.П. Ситников]. – М. : ЭКСМО ; Слово, 2004.
15. Современное новостное производство / Агентство гуманит. технологий. – К. : Аналит. доклад, 2000.
16. Телевизионная журналистика : учеб. / Редкол.: Г.В. Кузнецов, В.Л. Цвик, А.Я. Юровский. – М. : Изд-во МГУ, 2005.
17. Уайт Т. Производство эфирных новостей = Broadcast News Writing, Reporting and Producing : пер. с англ. / Тед Уайт. – Четвертое изд. – М. : ГИТР, 2007.
18. Фэнг И. Теленовости: секреты журналистского мастерства / И. Фэнг. – М., 1997.
19. Цвик В.Л. Телевизионная журналистика : учеб. пособие / В.Л. Цвик. – Второе изд., перераб. и доп. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2009.
20. Цвик В.Л. Телевизионная журналистика: история, теория, практика : учеб. пособие / В.Л. Цвик. – М. : Аспект Пресс, 2004.
21. Цвик В.Л. Телевизионная служба новостей : учеб. пособие / В.Л. Цвик. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2008.
22. Шостак М.И. Репортер: профессионализм и этика / М.И. Шостак. – М. : РИП-холдинг, 2002.

23. Яковець А.В. Телевізійна журналістика: теорія і практика : [підручник] / А.В. Яковець. – К. : «Вид. дім «Києво-Могилян. акад.», 2007.

Допоміжна література

1. Бугрим В.В. Телебачення прямого ефіру / Бугрим В.В., Мащенко І.Г. – К., 1991.
2. В епіцентрі подій – журналіст / Упоряд.: В. Чамара, В. Іншаков. – Д. : Журфонд, 2005.
3. Карпова Н. Видеожурналистика – новая школа телерепортажа в Украине / Наталья Карпова // 625 Украина. – 2005. – № 9. – С. 74-76.
4. Моулд Д. Как улучшить телевыпуски новостей в странах СНГ / Д. Моулд. – М., 1996.
5. Муратов С.А. Телевизионное общение в кадре и за кадром : учеб. пособие / С.А. Муратов. – М. : Аспект Пресс, 2003.
6. Подготовка телерадиорепортажа (из франц. опыта) : Реферативное изложение книги «Репортаж на радио и телевидении». – М. : Ин-т повыш. квалиф. работников телевидения и радиовещания, 2000.
7. Путівник ретельного журналіста / В. Ар'єв, Ю. Горбань, В. Кабак, А. Куликов, І. Куляс та ін. – К. : Ін-т журналістики КНУ ім. Т. Шевченка, 2007.
8. Романюк О. М. Заручники інформації : посібник з безпеки для українських журналістів . – К. : Такі справи, 2007. – 168 с.
9. Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, Інтернет / Мітчел Стівенс ; пер. з англ. Н. Єгоровець. – К. : «Вид. дім «Києво-Могилян. акад.», 2008.
10. Фрумкин Д. Сценарное мастерство / Д. Фрумкин. – М. : Аспект Пресс, 2006.
11. Халер М. Пошук і збір інформації : навчальний посібник / Міхаель Халер ; за загал. ред. В.Ф. Іванова та А. Коль. – К. : АУП ; Центр Вільної Преси, 2006.
12. Цвик В.Л. Журналист с микрофоном : учеб. пособие / В.Л. Цвик. – М., 2000.
13. Эверетт Д. Учебное пособие репортера / Дэвид Эверетт. – К. : IREX ПроМедиа, 1998.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Библиотека для журналистов : Учебные пособия. – [Электрон. ресурс]. — Режим доступа: URL: <http://www.academtext.com/library/journ/>
2. Библиотека журналиста. – [Электрон. ресурс]. — Режим доступа: URL: <http://www.eartist.narod.ru/>
3. Делахей М. Советы тележурналисту / Майкл Делахей ; пер. с англ. – [Электрон. ресурс]. — Режим доступа: URL: <http://elibrary.tomsk.ru/newsman/Delahey/pub1.html>
4. Редакторский портал. – [Электронный ресурс]. — Режим доступа: URL: <http://redactor.in.ua>
5. Рэндалл Д. Универсальный журналист / Дэвид Рэндалл. – [Электрон. ресурс]. — Режим доступа: URL: http://npi.iip.net/forjour/library/univer_journalist
6. Центр экстремальной журналистики : Библиотека. – [Электрон. ресурс]. — Режим доступа: URL: <http://www.cjes.ru/lib/>
7. **Снурнікова Ю. М.** Інформаційне телебачення : навчально-методичний посібник для студентів зі спеціальності «Журналістика» / Ю. М. Снурнікова. — Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. — 72 с.